

Natahovanie prípadu aj necitlivý prístup. Kauza Malinová je traumou pre ňu aj pre štát

Maďarsko uzavrelo prípad Malinová.

 22. nov 2018 o 21:39 **ROMAN CUPRIK**

BRATISLAVA. Je august 2006 a útlu študentku Hedvigu Žákovú, vtedy Malinovou v nitrianskom parku po ceste na Univerzitu Konštantína Filozofa dvaja vyholení mladíci napadnú za to, že hovorí po maďarsky. Počuje protimaďarské heslá, dostane údery do hlavy.

Na blúzku jej doslova napíšu "Maďari za Dunai! SK bez parazitov!" Medzitým jej prikážu, aby si dala dolu pančuchy, náušnice, sako a odovzdala im peňaženku.

Tak útok opísala Žáková vo svojej výpovedi.

"Potom ma niektorý z nich udrel po tvári otvorenou dlaňou na ľavé líce, ďalej si už nepamätám nič, len tolko, že som spadla na zem, cítila ešte nejaké kopnutie do brucha, iné nič," tvrdila Žáková vo výpovedi, ktorá je zverejnená na internete.

Detaily si nepamätá, počas bitky dvakrát stratila vedomie.

Polícia prípad o niekoľko týždňov uzavrela s tým, že sa skutok nestal. Vtedajší minister vnútra **Robert Kaliňák** a premiér **Robert Fico** zorganizovali tlačovú besedu, kde Žákovú označili za klamárku.

Takmer o rok neskôr v máji 2007 polícia obvinila študentku z krivej výpovede. Slovenské orgány si s týmto obvinením viac ako deväť rokov nevedeli poradiť.

Jej prípad si všimli aj zahraničné médiá a ľudskoprávne inštitúcie, ktoré kritizovali slovenských vyšetrovateľov za natahovanie prípadu a necitlivý prístup k obeti.

Mladá žena sa medzitým vydala za svojho slovenského priateľa Petra Žáka, presťahovala sa do Maďarska a prijala maďarské občianstvo. V decembri 2016 jej prípad preto presunuli na maďarskú prokuratúru a tá v októbri tohto roka rozhodla, že dôkazy sú protirečivé.

"Na základe dôkazov ktoré sú v dispozícii nie je možné bez pochyb povedať že Hedviga Malinová Žáková nebola v 25 augusta 2006 napadnutá v **Nitre**, a tým sa nedá bez akýchkoľvek pochyb povedať že vo svojom svedectve krivo svedčila," napísala vo svojom uznesení prokuratúra.

V stredu na to [upozornil denník Űj Szó](#).

"Bolo by lepšie, keby sme túto vec vedeli uzavrieť už vtedy. Táto kauza ranila celú spoločnosť a najmä ju. Na čo je nám spravodlivosť, keď sa nám dostane po iks rokoch," povedal minister spravodlivosti **Gábor Gál** (Most-Híd), ktorý Žákovú na začiatku prípadu právne zastupoval.

Žáková sa k rozhodnutiu maďarskej prokuratúry nechce vyjadrovať.

Oops, we couldn't find that track.

[Cookie policy](#)

Výbušná téma

Kauza Malinová vypukla krátko po tom, ako šéf Smeru Robert Fico zostavil vládu s HZDS **Vladimíra Mečiara** a nacionalistickou **SNS** Jána Slotu. Slotu vykresloval Maďarov ako národ, ktorý neustále ubližoval Slovákom a chcel si privlastniť južné územie Slovenska.

Vzťahy s Maďarskom boli vtedy napäté, slovenská polícia napríklad riešila ničenie tabúl maďarských obcí na juhu Slovenska a podobne.

Maďarskí politici vrátane súčasného predsedu koalície strany Most-Híd Bélu Bugára stáli za Žákovou a tvrdili, že jej výpovedi veria. Útoky na menšiny vtedy v Nitre neboli výnimočné.

Aj neskorší prípad bitky pri nitrianskom bare Mariatchi v roku 2013 ukázal, že neonacisti nemajú problém biť ženy či kopat' do ľudí na zemi.

Robert Fico a Robert Kaliňák naopak Žákovú dlhodobo vykresľovali ako klamárku. Prečo by si útok vymyslela, vtedy nechceli špekulovať. Neskôr sa objavili názory, že sa chcela vyhnúť skúške z maďarčiny, hoci učiteľka ju opisovali ako dobrú žiačku.

Za tvrdením, že Žáková klamala, si Kaliňák stojí dodnes. "To, ako sa ten prípad vyšetril na Slovensku, dodnes platí. Ten útok bol vymyslený. To, či spáchala svojou výpoveďou trestný čin, nie je otázka na mňa," povedal Kaliňák.

Žáková hovorila, že aj policajti ju nútili priznať, že si útok vymyslela.

"V sobotu ma zobrali na výsluch, ktorý bol psychickým nátlakom. Trval od ôsmej do pol tretej. Šiesti policajti na mňa kričali, aby som sa priznala, že klamem. Hrozili mi, že ak sa nepriznám, dajú ma do väzby," povedala Žáková mesiac po útoku.

Rok po útoku Ján Slota vyhlásil, že incident zinscenovalo Maďarsko a vtedajšia Strana maďarskej koalície sa cieľom vyvolať v zahraničí dojem, že na Slovensku sú menšiny prenasledované.

"Všetky tie skutočnosti, ktoré boli vlastne dostupné z médií, podľa nás jednoznačne nasvedčujú tomu, že to bola provokácia v tom zmysle, že chceli vytvoriť dojem toho prenasledovania po maďarsky hovoriacich občanov Slovenskej republiky," povedal v máji 2007 Slota.

Pochybenia vo vyšetrovaní

Problémom bolo, že vyšetrovanie sprevádzali viaceré pochybenia a predčasné tvrdenia. Dlhé roky po útoku sa napríklad špekulovalo, aké zranenia Žáková vlastne utrpela.

Rádiológ Daniel Peterský denníku SME potvrdil, že Žákovej nebolo v deň útoku urobené celotelové CT vyšetrenie. Zo snímania vynechali oblasť tváre, ktoré by mohlo potvrdiť napríklad opuchy po úderoch.

Znalec vyšetril Žákovú až jedenásť dní po útoku, 4. septembra 2006. Lekárov, ktorí ju ošetrovali v deň útoku, však nekontaktoval a ich nálezy nezahrnul do záverov svojej správy.

Chaos do prípadu potom vniesol tretí znalecký posudok Petra Labaša z augusta 2009, ktorý Žákovú vykreslil ako klamárku. Žáková podľa tohto posudku nemala po útoku opuchnutý nos, otras mozgu ani zranenia brucha. Poranenie dolnej pery vraj vzniklo ešte pred útokom, pravdepodobne bez násillia, tak, že sa pohrýzla.

Na posudku podľa tvrdenia Petra Labaša pracovalo dvanásť ďalších lekárov. Traja z menovaných sa krátko po zverejnení správy od nej dištancovali. Neskôr musel Labaš posudok dopĺňať.

Keď sa s ním v stredu pokúšal denník SME skontaktovať, telefón nedvíhal.

V kauze sa takisto napríklad objavil nesúlad medzi videonahrávkou a písomným záznamom z výsluchu Hedvigy Malinovej.

Na pochybenia dlhodobo poukazovala napríklad Aliancia Fair-play, ktorá prípad monitorovala a vysvetľovala najčastejšie mýty o kauze. Takisto zverejnila Žákovej výpovede na polícii.

"Stále sme sa nedočkali od prokuratúry preskúmania postupov a vyvedenia zodpovednosti za všetky pochybenia a zlyhania orgánov činných v trestnom konaní v tomto prípade. Dlhujeme to ako krajina Hedvigy Malinovej," reagovala na rozhodnutie maďarskej prokuratúry Zuzana Wienk z Aliancie.

Medzinárodná blamáž

Viaceré súčasti kauzy sa riešili aj v zahraničí. V roku 2012, šesť rokov po útoku chcela Generálna prokuratúra, aby psychológ urobil posudok, či mala Žáková v auguste 2006 "motiváciu k skresľovaniu skutočnosti". Psychiatri Miroslav Čerňan a Elena Mokrášová dokonca navrhli zavrieť Žákovú do ústavu, aby ju tam mohli pozorovať.

Kauzu Malinová preskúmali psychiatri z piatich európskych krajín. V apríli 2013 vydali stanovisko, že v prípade vidia "vážne indície zneužívania psychiatrie".

Britský psychiater Timothy Lambert o niekoľko týždňov neskôr publikoval o prípade Hedvigy Žákovej článok v Britskom medicínskom žurnále a kauzu označil za "zneužitie psychiatrie".

V tom čase aj Helsinský výbor pre ľudské práva vyzval Generálnu prokuratúru, aby zastavila trestné stíhanie Žákovej.

Žáková dala celý prípad na Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu. Spor sa nakoniec v roku 2011 skončil zmierom, vláda vtedajšej premiérky Ivety Radičovej sa Žákovej ospravedlnila.

V tom roku sa prípad objavil aj v uniknutých dokumentoch americkej ambasády v Bratislave.

"Mladá žena asi dostala ľahkú bitku, no potom sa pokúsila zranenia navonok zhoršiť. Myslela si, že zopár úderov nebude stačiť, aby bola prípadom pre políciu," napísala americká ambasáda v Bratislave do Washingtonu 6. októbra 2006 o prípade.

Zdrojom Američanov bol "kontakt s väzbami na ministerstvo vnútra".

Ambasáda to po zverejnení depeší nekomentovala.

Ak sa chce Slovensko s touto kauzou vyrovnáť, malo by podľa Zuzany Wienk vyhodnotiť pochybenia štátnych orgánov. Je to podľa nej dôležité aj pre ďalšie prípady.

"Například aktuálně případy stíhání Rómů z Moldavy nad Bodvou, kteří čelí obdobné zvrátenosti. Znamená to, že sme sa nepoučili a nemáme silné procesy ani inštitúcie, aby zabránili takémuto zneužívaniu právnych nástrojov," povedala Zuzana Wienk.

Kauza Malinová sa ťahá 12 rokov

25. augusta 2006

Dvaja muži v Nitre napadli študentku Hedvigu Žákovú, vtedy Malinovou, ktorá išla do školy, podľa nej za to, že hovorila po maďarsky. Polícia začala trestné stíhanie.

11. september 2006

Polícia stíhanie zastavila s odôvodnením, že skutok sa nestal. Viaceré tvrdenia Žakovej podľa nej nesedeli s dôkazmi.

12. september 2006

Minister vnútra Robert Kaliňák a premiér Robert Fico zo Smeru verejne označili Žákovú za klamárku.

14. máj 2007

Takmer po roku polícia Žákovú obvinila z krivej výpovede a krivej prisahy.

23. júl 2007

Policajný prezident Ján Packa pre aktualne.sk pripustil, že Žákovú zbili, aj keď nie tak, ako to opisala.

25. august 2009

K Žakovej zraneniam vypracoval posudok už tretí znalec. Peter Labaš napísal, že nemala také vážne zranenia, aké opisala policajtom. Posudok potom spochybnili traja lekári, ktorých spomínal.

8. november 2011

Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu schválil dohodu o zmieri medzi Žakovou a novou slovenskou vládou. Premiérka Iveta Radičová sa Žakovej ospravedlnila.

29. apríla 2013

Helsinský výbor pre ľudské vyzval Generálnu prokuratúru, aby zastavila stíhanie za krivú výpoveď.

2. február 2015

Obžalobu za krivú výpoveď vrátili okresnému súdu v Nitre, ktorý ju odmietol. Rozhodnutie však zrušil krajský súd.

27. december 2016

Maďarský najvyšší súd rozhodol, že prípad prevezme Maďarsko a prideliť ho tamjšej prokuratúre. Žáková totiž v roku 2013 prijala maďarské občianstvo.

24. október 2018

Okresná prokuratúra v Gyóri zastavila konanie. Dôkazy sú podľa nej protirečivé. "Na základe dôkazov ktoré sú v dispozícii nie je možné bez pochyb povedať že Hedviga Malinová Žáková nebola v 25 augusta 2006 napadnutá v Nitre, a tým sa nedá bez akýchkoľvek pochyb povedať že vo svojom svedectve krivo svedčila," napísala vo svojom uznesení prokuratúra.

Tento text ste mohli čítať vďaka tomu, že platíte za obsah. Vážime si to.